DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 28 oktober 1999 *

I mål C-6/98,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG), från Oberlandesgericht Stuttgart (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Arbeitsgemeinschaft Deutscher Rundfunkanstalten (ARD)

och

PRO Sieben Media AG,

i närvaro av:

SAT 1 Satellitenfernsehen GmbH,

Kabel 1, K 1 Fernsehen GmbH,

angående tolkningen av artikel 11.3 i rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television (EGT L 298; s. 23, svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 3), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997 (EGT L 202, s. 60),

meddelar

* Rättegångsspråk: tyska.

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av ordföranden på andra avdelningen R. Schintgen, tillförordnad ordförande på sjätte avdelningen, samt domarna P.J.G. Kapteyn (referent) och H. Ragnemalm,

generaladvokat: F.G. Jacobs,
justitiesekreterare: biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Arbeitsgemeinschaft Deutscher Rundfunkanstalten (ARD), genom advokaten W. Keßler, Stuttgart,

— PRO Sieben Media AG, genom advokaten H.-J. Rabe, Bryssel,

— Kabel 1, K 1 Fernsehen GmbH, genom advokaten T. Jestaedt, Bryssel,

— Luxemburgs regering, genom N. Schmit, directeur des relations économiques internationales et de la coopération, utrikesministeriet, i egenskap av ombud,

— Nederländernas regering, genom juridiske rådgivaren J. G. Lammers, utrikesministeriet, i egenskap av ombud,

— Portugals regering, genom L. Fernandes, chef för rättstjänsten vid avdelningen för gemenskapsärenden vid ministeriet för utrikesärenden, och P. Borges, jurist vid samma avdelning, båda i egenskap av ombud,

— Sveriges regering, genom departementsrådet E. Brattgård, Utrikesdepartementet, i egenskap av ombud,

— Förenade kungarikets regering, genom D. Cooper, Treasury Solicitor's Department, i egenskap av ombud, biträdd av R. Thompson, barrister,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom juridiske rådgivaren J. Sack, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 22 april 1999 av: Arbeitsgemeinschaft Deutscher Rundfunkanstalten (ARD), företrädd av W. Keßler, PRO Sieben Media AG, företrädd av H.-J. Rabe, Kabel 1, K 1 Fernsehen GmbH, företrädd av T. Jestaedt, Frankrikes regering, företrädd av A. Maitrepierre, chargé de mission, utrikesministeriets rättsavdelning, i egenskap av ombud, Italiens regering, företrädd av F. Quadri, avvocato dello Stato, Förenade kungarikets regering, företrädd av J. Eadie, barrister, och kommissionen, företrädd av J. Sack,

och efter att den 24 juni 1999 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Oberlandesgericht Stuttgart har genom beslut av den 17 december 1997, som inkom till domstolen den 12 januari 1998, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG) ställt två frågor om tolkningen av artikel 11.3 i rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television (EGT L 298, s. 23; svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 3), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997 (EGT L 202, s. 60).

2 Frågorna har uppkommit inom ramen för en tvist mellan Arbeitsgemeinschaft Deutscher Rundfunkanstalten (nedan kallat ARD) och PRO Sieben Media AG (nedan kallat PRO Sieben), understött av SAT 1 Satellitenfernsehen GmbH och Kabel 1, K 1 Fernsehen GmbH (nedan kallade SAT 1 och Kabel 1).

3 ARD utgörs av elva offentligrättsliga programföretag, som ägs av de tyska delstaterna, vilka gemensamt är ansvariga för TV-kanalen ARD. PRO Sieben samt SAT 1 och Kabel 1 är privata TV-programföretag.

Tillämpliga bestämmelser

Direktiv 89/552 i dess lydelse enligt direktiv 97/36

4 I artikel 3.1 i direktiv 89/552 föreskrivs följande:

"1. Medlemsstaterna skall ha frihet att föreskriva att TV-programföretagen inom deras jurisdiktion skall följa mer detaljerade eller striktare regler inom de områden som omfattas av detta direktiv."

5 Enligt artikel 11.1 i direktiv 89/552 skall reklam i princip infogas mellan programmen. Reklam får också infogas i program på sådant sätt och "med hänsyn till naturliga pauser samt programmets sändningslängd och karaktär, att varken programmets integritet och värde eller innehavarnas rättigheter kränks".

6 I artikel 11.2 i direktiv 89/552 föreskrivs att i program som består av fristående delar, såsom till exempel sändning av sportevenemang, får reklam infogas endast mellan sådana delar eller i pauserna.

7 I artikel 11.3 i detta direktiv anges följande:

"3. Sändningar av audiovisuella produktioner såsom spelfilm och filmer gjorda för TV (utom TV-serier, lätta underhållningsprogram och dokumentärer) får, under förutsättning att deras programlagda sändningstid överstiger 45 minuter, avbrytas en gång för varje hel period om 45 minuter. Ytterligare ett avbrott är tillåtet om den programlagda sändningstiden är minst 20 minuter längre än två eller flera fullständiga 45-minutersperioder."

8 I artikel 20 i direktiv 89/552 föreskrivs följande:

"Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 får medlemsstaterna, med vederbörlig hänsyn till gemenskapsrätten, fastställa andra villkor än de som fastställs i artikel 11.2 — 11.5 och i artiklarna 18 och 18a i fråga om sändningar som är avsedda uteslutande för det nationella territoriet och som inte kan tas emot, direkt eller indirekt, av allmänheten i en eller flera andra medlemsstater."

Europeiska konventionen om television

9 Artikel 14.3 i den europeiska konventionen av den 5 maj 1989 om gränsöverskridande television (nedan kallad konventionen) har följande lydelse i den engelska och den franska språkversionen, vilka är de officiella versionerna:

Den engelska språkversionen

"3. The transmission of audiovisual works such as feature films and films made for television (excluding series, serials, light entertainment programmes and documentaries), provided their duration is more than 45 minutes, may be interrupted once for each complete period of 45 minutes. A further interruption is allowed if their duration is at least 20 minutes longer than two or more complete periods of 45 minutes."

Den franska språkversionen

"3. La transmission d'œuvres audiovisuelles, telles que les longs métrages cinématographiques et les films conçus pour la télévision (à l'exclusion des séries, des feuilletons, des émissions de divertissement et des documentaires), à condition que leur durée soit supérieure à quarante-cinq minutes, peut être interrompue une fois par tranche de quarante-cinq minutes. Une autre interruption est autorisée si leur durée est supérieure d'au moins vingt minutes à deux ou plusieurs tranches complètes de quarante-cinq minutes."

Tysk rätt

10 I den tyska grundlagen tillerkänns delstaterna den lagstiftande makten vad gäller radio- och TV-sändning. Enligt Staatsvertrag über den Rundfunk im vereinigten Deutschland (Statsfördrag om sändning inom det förenade Tyskland, nedan kallat Rundfunkstaatsvertrag), av den 31 augusti 1991, får de offentligrättsliga sändningsföretagen i sina TV-program endast sända reklam under maximalt 20 procent per dag under vardagar. De privata TV-programföretagen får använda maximalt 20 minuter av den dagliga sändningstiden åt reklam, varav 15 procent åt reklaminslag.

11 I artikel 26.4 i Rundfunkstaatsvertrag anges följande:

"Om inte annat följer av punkt 3 andra meningen får produktioner såsom spelfilm och filmer gjorda för TV, utom TV-serier, lätta underhållningsprogram och dokumentärer, under förutsättning att deras sändningstid överstiger 45 minuter, avbrytas en gång för varje hel period om 45 minuter. Ytterligare ett avbrott är tillåtet om programmen är minst 20 minuter längre än två eller flera fullständiga 45-minutersperioder."

12 Denna bestämmelse ersattes av artikel 44.4 i Dritter Staatsvertrag zur Änderung rundfunkrechtlicher Staatsverträge (Tredje statsfördraget om ändring av statsfördrag om sändningsverksamhet), som trädde i kraft den 1 januari 1997.

13 Den tyska regeringen underrättade kommissionen genom skrivelse av den 7 april 1992 om införlivandet av direktiv 89/552 samt informerade den om 1991 års Rundfunkstaatsvertrag.

Bakgrund och tolkningsfrågor

14 Det framgår av handlingarna i målet att tvisten vid den nationella domstolen gäller beräkningen av det tillåtna antalet reklamavbrott enligt artikel 26.4 i Rundfunkstaatsvertrag i spelfilmer som de privata TV-programföretagen sänder. Två tolkningar har framförts i detta avseende, vanligtvis benämnda brutto- och nettoprincipen.

15 Enligt bruttoprincipen, vilken PRO Sieben samt SAT 1 och Kabel 1 har förordat, skall sändningstiden för reklam medräknas i den tidsperiod i förhållande till vilken antalet tillåtna avbrott skall beräknas. Enligt nettoprincipen, vilken ARD har förordat, får enbart sändningstiden för själva produktionen medräknas. I vissa fall tillåter en tillämpning av bruttoprincipen att det görs fler reklamavbrott än vad nettoprincipen tillåter.

16 I dom av den 10 oktober 1996 förbjöd Landgericht Stuttgart PRO Sieben att göra avbrott för reklam i sändningar av audiovisuella produktioner, såsom till exempel spelfilmer och filmer gjorda för TV, där sändningstiden utöver de infogade reklamperioderna (nettoprincipen) inte översteg 45 minuter, och att göra mer än ett avbrott för reklam för varje fullständig 45-minutersperiod i sändningar av längre TV-produktioner, beräknade enligt nettoprincipen. Ett ytterligare avbrott tilläts dessutom om sändningstiden, beräknad enligt nettoprincipen, för sändningen var minst 20 minuter längre än två eller flera fullständiga 45-minutersperioder.

17 I överklagande av denna dom till Oberlandesgericht gjorde PRO Sieben gällande att, även om nettoprincipen skulle tillämpas enligt tysk lagstiftning, denna lagstiftning stod i strid med direktiv 89/552 och med gemenskapernas primärrätt.

18 Den hänskjutande domstolen anser, trots att den delar Landgericht Stuttgarts tolkning av nationell rätt, att utgången i målet likväl är avhängig av tolkningen av direktiv 89/552.

19 Oberlandesgericht Stuttgart beslutade att vilandeförklara målet och att hänskjuta följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Föreskrivs i artikel 11.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997 om ändring av direktiv 89/552/EEG (direktiv om ändring av TV-direktivet) respektive den likalydande artikel 11.3 i rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television (TV-direktivet) bruttoprincipen eller nettoprincipen?

2) Om det antas att det i artikel 44.4 i Dritter Staatsvertrag zur Änderung rundfunkrechtlicher Staatsverträge (Tredje statsfördraget om ändring av statsfördrag avseende sändningsverksamhet — bilaga B 33, s. 437 i bilagan), föreskrivs en nettoprincip, är denna artikel då förenlig med artikel 11.3 jämförd med artikel 3.1 i TV-direktivet respektive gemenskapernas primärrätt (artiklarna 5, 6, 30 och följande artiklar, artikel 59 och följande artiklar samt artikel 85 och följande artiklar i EG-fördraget, och med den allmänna principen om likabehandling)?"

Den första frågan

20 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 11.3 i direktiv 89/552, i dess lydelse enligt direktiv 97/36, föreskriver bruttoprincipen eller nettoprincipen.

21 Enligt ARD, den franska, den nederländska och den portugisiska regeringen syftar artikel 11.3 i direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse på nettoprincipen. PRO Sieben, understött av SAT 1 och Kabel 1 samt den italienska och den luxemburgska regeringen, Förenade kungarikets regering och kommissionen, anser däremot att denna bestämmelse syftar på bruttoprincipen.

22 Till stöd för sina respektive tolkningar har parterna i målet vid den nationella domstolen, de regeringar som har inkommit med yttranden till domstolen samt kommissionen framfört argument grundade på ordalydelsen i den tyska, den engelska och den franska språkversionen av artikel 11.3 i direktiv 89/552, artikel 14.3 i konventionen, systematiken i och ändamålet med direktiv 89/552 samt förhistorien till detta direktiv och till direktiv 97/36.

23 Det skall först framhållas, vilket generaladvokaten också har gjort i punkterna 18—25 i sitt förslag till avgörande, att de argument som är grundade på ordalydelsen i artikel 11.3 i direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse inte ger en klar vägledning om huruvida denna bestämmelse föreskriver bruttoprincipen eller nettoprincipen.

24 Vad sedan gäller artikel 14.3 i konventionen, vars ordalydelse är likalydande med den i artikel 11.3 i direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse, bortsett från att den första bestämmelsen hänvisar till "sändningstid" medan den andra bestämmelsen hänvisar till "programlagd sändningstid", är det tillräckligt att konstatera såsom generaladvokaten har gjort i punkt 29 i sitt förslag till avgörande att man av denna skillnad kan dra olika, sinsemellan motstridiga, slutsatser.

25 Av de skäl som angivits i punkterna 31—36 i generaladvokatens förslag till avgörande kan det inte från rådets och kommissionens uttalande, upptaget i rådets protokoll av den 3 oktober 1989, eller av Europaparlamentets förslag av den 14 februari 1996 rörande direktiv 97/36 hämtas avgörande argument för att

besvara frågan huruvida artikel 11.3 i direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse föreskriver bruttoprincipen eller nettoprincipen.

26 Det skall därför konstateras att artikel 11.3 i direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse är formulerad på ett tvetydigt sätt.

27 Om ordalydelsen i en gemenskapsbestämmelse i dess olika språkversioner betraktade mot bakgrund av bestämmelsens förhistoria och förarbeten, på vilka parterna har grundat sina argument i yttrandena till domstolen, innehåller alltför många motstridiga uppgifter och tvetydigheter för att kunna ge ett svar, finns det anledning att vid tolkningen av denna bestämmelse beakta det sammanhang som den ingår i och det syfte som den eftersträvar genom lagstiftningen i fråga (se dom av den 7 februari 1979 i mål 11/76, Nederländerna mot kommissionen, REG 1979, s. 245, punkt 6).

28 Som domstolen har konstaterat i dom av den 9 februari 1995 i mål C-412/93, Leclerc-Siplec (REG 1995, s. I-179), punkt 28, och av den 9 juli 1997 i de förenade målen C-34/95 — C-36/95, De Agostini och TV-Shop (REG 1997, s. I-3843), punkt 3, är huvudsyftet med direktiv 89/552, vilket antogs på grundval av artiklarna 57.2 i EG-fördraget (nu artikel 47.2 EG i ändrad lydelse) och 66 i EG-fördraget (nu artikel 55 EG), att säkerställa frihet för televisionssändningar.

29 Det är vidare nödvändigt att framhålla att en bestämmelse som vad gäller tillhandahållande av tjänster inför en inskränkning i en verksamhet som angår utövandet av en grundläggande frihet, såsom till exempel frihet för televisionssändningar, måste ange denna inskränkning i klara ordalag.

30 Av detta följer att om en bestämmelse i direktiv 89/552 inför en inskränkning i spridningen och distributionen av televisionstjänster, utan att gemenskapslagstiftaren har uttryckt denna inskränkning i klara och otvetydiga ordalag, måste denna bestämmelse tolkas restriktivt.

31 Eftersom artikel 11.3 i direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse föreskriver en inskränkning i möjligheten att göra avbrott i sändningar av audiovisuella produktioner för reklam, finns det anledning att tolka denna inskränkning alltför restriktivt.

32 Det är emellertid utrett att bruttoprincipen tillåter ett större antal reklamavbrott än vad nettoprincipen gör.

33 Den första frågan skall således besvaras så, att artikel 11.3 i direktiv 89/552, i dess lydelse enligt direktiv 97/36, skall tolkas på så sätt att den föreskriver en tillämpning av bruttoprincipen, vilket innebär att reklaminslagens sändningstid skall medräknas i den 45-minutersperiod som skall beräknas för att bestämma det tillåtna antalet reklamavbrott i en sändning av audiovisuella produktioner, såsom till exempel spelfilmer och filmer gjorda för TV.

Den andra frågan

Den andra frågans första del

34 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan, såvitt avser dess första del, för att få klarhet i huruvida artikel 11.3 i direktiv 89/552, i dess lydelse enligt

direktiv 97/36, jämförd med artikel 3.1 i samma direktiv tillåter medlemsstaterna att föreskriva nettoprincipen.

35 Enligt PRO Sieben framgår det av både systematiken i och ändamålet med direktiv 89/552 att artikel 3.1 i detta direktiv skall tolkas restriktivt. Det har gjort gällande bland annat att den frihet som medlemsstaterna har att föreskriva mer detaljerade eller striktare regler, vilket anges i denna bestämmelse, inte kan påverka artikel 11 i direktiv 89/552.

36 PRO Sieben har, vad gäller TV-reklam som enligt artikel 11.1 får infogas mellan program under de förutsättningar som anges i punkterna 2—5 i denna bestämmelse, angett att medlemsstaterna inte får föreskriva andra villkor än dem som anges i artikel 20 i direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse. Enligt PRO Sieben kan emellertid det undantag som föreskrivs i den sistnämnda bestämmelsen inte rättfärdiga en tillämpning av nettoprincipen, eftersom detta undantag endast rör sändningar som uteslutande är avsedda för det nationella territoriet och som inte kan tas emot, direkt eller indirekt, i en eller flera andra medlemsstater.

37 Domstolen konstaterar inledningsvis att det redan av ordalydelsen av artikel 20 i direktiv 89/552 framgår att denna bestämmelse skall tillämpas "[u]tan att det påverkar tillämpningen av artikel 3" i detta direktiv.

38 Den tolkning som PRO Sieben har förordat innebär att artikel 3.1 förtas en del av sin verkan, i artikelns egenskap av allmän bestämmelse inom ett väsentligt område som omfattas av direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse.

39 Det följer dock varken av övervägandena i eller målsättningen med direktiv 89/552 att artikel 20 skall tolkas så, att den berövar medlemsstaterna den frihet som de tillerkänns genom artikel 3.1 i detta direktiv.

40 Tjugosjunde övervägandet i direktiv 89/552 hänvisar nämligen rent allmänt till medlemsstaternas frihet att fastställa mer detaljerade eller striktare regler än de minimiregler och standarder som gäller för reklam enligt nämnda direktiv, utan att direktivet begränsas till de förhållanden som anges i artikel 20.

41 Däremot tar tjugoåttonde övervägandet i direktiv 89/552 sikte på den frihet som medlemsstaterna har enligt artikel 20 i detta, eftersom övervägandet hänvisar till medlemsstaternas frihet att fastställa andra villkor för reklaminslag och andra gränser för reklamvolymen för att underlätta denna typ av sändning, under förutsättning att dessa sändningar enbart är avsedda för det egna landet och inte kan tas emot, direkt eller indirekt, i en eller flera medlemsstater.

42 Förverkligandet av målsättningen med direktiv 89/552 består slutligen i att säkerställa att friheten att sända TV-program som uppfyller de minimikrav som anges i direktivet på intet sätt påverkas om medlemsstaterna inför striktare regler för reklam.

43 Frågan skall således besvaras så, att artikel 11.3 i direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse jämförd med artikel 3.1 samma direktiv tillåter medlemsstaterna att föreskriva att nettoprincipen skall gälla för TV-programföretag inom deras jurisdiktion i fråga om reklam som kan infogas mellan sändningar, vilket således innebär att reklamens sändningstid inte skall beaktas vid beräkningen av denna period, dock under förutsättning att dessa regler är förenliga med övriga relevanta gemenskapsrättsliga bestämmelser.

Den andra frågans andra del

44 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan, såvitt avser dess andra del, för att få klarhet i huruvida artiklarna 5 i EG-fördraget (nu artikel 10 EG), 6, 30, 59 i EG-fördraget (nu artiklarna 12 EG, 28 EG och 49 EG i ändrade lydelser) och 85 i EG-fördraget (nu artikel 81 EG) samt den allmänna principen om likabehandling hindrar att en medlemsstat med stöd av artikel 3.1 i direktiv 89/552 föreskriver att nettoprincipen skall tillämpas.

Artikel 30 i fördraget

45 Det finns anledning att erinra om att domstolen redan har fastslagit att en lagstiftning som förbjuder TV-reklam inom ett särskilt område rör säljformer, i så måtto att den förbjuder en säljfrämjande åtgärd för en särskild metod för avsättning av produkter (domen i det ovannämnda målet Leclerc-Siplec, punkt 22).

46 Den begränsning av reklaminslag som är i fråga i målet vid den nationella domstolen är emellertid av likartat slag, fast mindre långtgående, och angår därför, även den, försäljningsformer.

47 I dom av den 24 november 1993 i de förenade målen C-267/91 och C-268/91, Keck och Mithouard (REG 1993, s. I-6097, punkt 16; svensk specialutgåva, volym 14), har domstolen gjort bedömningen att nationella bestämmelser som begränsar eller förbjuder vissa säljformer inte omfattas av artikel 30 i fördraget, förutsatt dels att dessa bestämmelser gäller för samtliga berörda näringsidkare som bedriver verksamhet inom det nationella territoriet, dels att de såväl rättsligt som faktiskt påverkar avsättningen av inhemska varor och varor från andra medlemsstater på samma sätt.

48 Dessa två förutsättningar är emellertid klart uppfyllda genom en sådan lagstiftning om TV-reklam som är i fråga i målet vid den nationella domstolen.

Artikel 59 i fördraget

49 Vad gäller frågan huruvida det är förenligt med artikel 59 i fördraget att en nationell lagstiftning inför nettoprincipen, vilket en medlemsstat får föreskriva med stöd av den frihet som anges i artikel 3.1 i direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse, kan konstateras att i den mån en sådan lagstiftning begränsar möjligheten för de TV-programföretag som är etablerade i sändarstaten att sända reklam till förmån för de annonsörer som är etablerade i andra medlemsstater innebär den en inskränkning i friheten att tillhandahålla tjänster.

50 Konsumenternas skydd mot alltför många kommersiella reklaminslag eller att det, utifrån kulturpolitiska syften, bibehålls en viss programkvalitet utgör tvingande hänsyn av allmänintresse som kan rättfärdiga att det görs inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster (se särskilt dom av den 25 juli 1991 i mål C-288/89, Collectieve Antennevoorziening Gouda, REG 1991, s. I-4007, punkt 27; svensk specialutgåva, volym 11).

51 Vad gäller frågan om inskränkningens proportionalitet finns det skäl att erinra om att de krav som ställs på personer som tillhandahåller tjänster enligt fast rättspraxis skall vara ägnade att säkerställa att det eftersträvade resultatet uppnås men inte gå utöver vad som krävs för att nå detta mål (se domen i det ovannämnda målet Collectieve Antennevoorziening Gouda, punkt 15, och dom av den 10 maj 1995 i mål C-384/93, Alpine Investments, REG 1995, s. I-1141, punkt 45).

52 Det finns inget i handlingarna i målet som tyder på att dessa förutsättningar inte är uppfyllda i målet vid den nationella domstolen.

Artiklarna 5, 6 och 85 i fördraget samt likabehandlingsprincipen

53 Såsom generaladvokaten har framhållit i punkterna 83—85 i sitt förslag till avgörande är inte artiklarna 5, 6 och 85 i fördraget samt likabehandlingsprincipen relevanta i en sådan situation som den hänskjutande domstolen har beskrivit.

54 Av vad anförts följer att artiklarna 5, 6, 30 och 85 i fördraget samt den allmänna principen om likabehandling inte är tillämpliga på en nationell lagstiftning som föreskriver att nettoprincipen skall tillämpas på TV-programföretag inom medlemsstaternas jurisdiktion. Artikel 59 i fördraget hindrar inte att en medlemsstat med stöd av artikel 3.1 i direktiv 89/552 föreskriver att nettoprincipen skall tillämpas.

Rättegångskostnader

55 De kostnader som har förorsakats den franska, den italienska, den luxemburgska, den nederländska, den portugisiska och den svenska regeringen samt Förenade kungarikets regering och kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 17 december 1997 har ställts av Oberlandesgericht Stuttgart — följande dom:

1) Artikel 11.3 i rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997, skall tolkas på så sätt att den föreskriver att bruttoprincipen skall tillämpas, vilket innebär att reklaminslagens sändningstid skall medräknas i den 45-minutersperiod som skall beräknas för att bestämma det tillåtna antalet reklamavbrott i en sändning av audiovisuella produktioner, såsom till exempel spelfilm och filmer gjorda för TV.

2) Artikel 11.3 i direktiv 89/552 i dess ändrade lydelse jämförd med artikel 3.1 samma direktiv tillåter medlemsstaterna att föreskriva att nettoprincipen skall gälla för TV-programföretag inom deras jurisdiktion i fråga om reklam som kan infogas mellan sändningar, vilket således innebär att reklamens sändningstid inte skall beaktas vid beräkningen av denna period, dock under förutsättning att dessa regler är förenliga med övriga relevanta gemenskapsrättsliga bestämmelser.

Artiklarna 5 i EG-fördraget (nu artikel 10 EG), 6, 30 i EG-fördraget (nu artiklarna 12 EG och 28 EG i ändrade lydelser) och 85 i EG-fördraget (nu artikel 81 EG) samt den allmänna principen om likabehandling är inte

tillämpliga på en nationell lagstiftning som föreskriver att nettoprincipen skall tillämpas på TV-programföretag inom medlemsstaternas jurisdiktion.

Artikel 59 i EG-fördraget (nu artikel 49 EG i ändrad lydelse) hindrar inte att en medlemsstat med stöd av artikel 3.1 i direktiv 89/552 föreskriver att nettoprincipen skall tillämpas.

Schintgen Kapteyn Ragnemalm

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 28 oktober 1999.

R. Grass

Justitiesekreterare

J.C. Moitinho de Almeida

Ordförande på sjätte avdelningen